

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 88
van **JOS DE MEYER**
datum: 6 november 2014

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS

Onderwijspersoneel - M/V-verhouding

“Het onderwijs vervrouwelijkt” leek de belangrijkste conclusie die men kon trekken uit het antwoord van de toenmalige minister van Onderwijs op mijn schriftelijke vraag nr. 418 van 19 maart 2013 over de verhouding tussen mannen en vrouwen in het Vlaamse onderwijs. Volgens de cijfers van het statistisch jaarboek stelde het Vlaamse onderwijs in januari 2011 in totaal 155.882 personeelsleden te werk. Meer dan 70% van die groep bestond uit vrouwelijke werknemers. De verhouding tussen de seksen was in 2011 niet in alle onderwijsniveaus gelijk, en ook niet in alle ambten. Bij het bestuurspersoneel als geheel bleek er bijvoorbeeld in tegenstelling tot de algemene situatie een overwicht van mannelijke directeurs.

Uit het antwoord van de minister op mijn vraag bleek dat het genderonevenwicht zich al liet voelen bij de studenten die de lerarenopleiding aanvaarden, en dat het zich versterkte doorheen de opleiding door het hogere slaagpercentage van de vrouwelijke studenten. Uit de toenmalige cijfers kon ook worden afgeleid dat mannelijke afgestudeerden sneller kozen voor een carrière buiten het onderwijs, wat het genderonevenwicht verder vergrootte. Toch werd gesteld dat een meer evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen in het onderwijsberoep positief zou zijn, en dat ze bovendien het imago van de onderwijssector zou verbeteren.

Ondertussen zijn we meer dan een jaar verder, zodat het wellicht mogelijk is om met geactualiseerde cijfers na te gaan of de trends zich doorzetten.

1. Kan de minister voor het laatste decennium (januari 2013 en januari 2014 inclusief) de cijfergegevens bezorgen van het personeel, gerangschikt per onderwijsniveau en geslacht, zowel in absolute cijfers als in procentuele verhoudingen?
2. In het statistisch jaarboek worden de tewerkgestelde personeelsleden geteld in absolute aantallen, zowel het aantal voltijdse werknemers als het aantal deeltijdse werknemers.

Kan de minister de cijfergegevens per onderwijsniveau en geslacht uit deelvraag (1) ook bezorgen in een tabel met absolute cijfers en procentuele verhouding mannen/vrouwen verrekend naar voltijds equivalenten?

3. Zijn er wijzigingen aan de uitgesproken trends in de evolutie van de verhouding tussen mannen en vrouwen in ons onderwijs? Zo ja, welke? Welke verklaring heeft de minister voor de verhouding en voor de tendens?

4. Is de verhouding tussen de aandelen mannen en vrouwen per onderwijsniveau gelijk in alle leeftijdscategorieën, of is uit de cijfers per categorie een verschil in carrière-duur waar te nemen tussen mannen en vrouwen?
5. Is in de verhouding tussen voltijds equivalenten per geslacht en aantallen personeelsleden per geslacht af te leiden of vrouwen veeleer opteren voor deeltijdse arbeid?
6. Is in de verhouding van de aandelen mannen en vrouwen in het bestuurspersoneel een tendens merkbaar? Is ook daar een vervrouwelijking aan de gang, of blijft de verhouding mannen-vrouwen bij het bestuurspersoneel stabiel (met dus een mannelijk overwicht)?
7. Kunnen de gevraagde gegevens (of een aantal ervan) ook bezorgd worden voor de universiteiten?
8. Komen de inschrijvingscijfers voor de lerarenopleidingen in hun genderverhoudingen overeen met de genderverhoudingen in het onderwijs? Zo neen, tonen ze een tendens die de genderverhouding in het onderwijs kan ombuigen, of gaat het om cijfers die de tendens versterken?
9. Ziet de minister de verhouding tussen de aandelen mannen en vrouwen als een neutraal gegeven of is het veeleer wenselijk een evenwichtiger verhouding na te streven? Indien ja, op welke manier zal de minister dat realiseren?

ANTWOORD

op vraag nr. 88 van 6 november 2014

van **JOS DE MEYER**

Dit is een vraag naar een actualisering van het antwoord op uw schriftelijke vraag nr. 418 van 19 maart 2013. (zie ook vraag nr. 418: <http://www.vlaamsparlement.be/Proteus5/showSchriftelijkeVraag.action?id=871278>). De geactualiseerde gegevens hebben betrekking op de schooljaren 2012-2013 en 2013-2014. Deze informatie is ook terug te vinden op website <http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsstatistieken>. Er wordt steeds gerapporteerd over de gegevens van januari, zoals gekend in de maand juni omwille van de volledigheid en vergelijkbaarheid.

Bijlage 1 is het geactualiseerde Excel-bestand. Hierin is ook integraal de toelichting (tabblad 1) uit het statistisch jaarboek i.v.m. de personeelsgegevens opgenomen. Een aantal opmerkingen daaruit zijn van toepassing op de gegevens in de verschillende tabbladen.

1. In de tabblad 2 'evolutie personeelsleden' wordt de evolutie van de laatste 10 jaar weergegeven.
2. In de tabblad 3 'personen met een volledige opdracht' zijn de gevraagde gegevens beschikbaar. Tabel 3b bevat de detailgegevens voor personen met een volledige opdracht en een deeltijdse opdracht.
3. De tendens van de vervrouwelijking van het onderwijs zet zich in alle niveaus verder door. De hogescholen bereikten in 2009-2010 een evenwicht tussen mannen en vrouwen, maar zien in 2011-12 het aantal (en meteen ook het aandeel) mannelijke docenten licht teruglopen. Enkel in hoger beroepsonderwijs van het volwassenenonderwijs en wat ZAP-functies betreft aan de universiteiten is er een overwicht van de mannen. Die trends zijn opmerkelijk maar hoeven niet te verwonderen aangezien vrouwen intussen de meerderheid vormen in de groep hoogopgeleiden in Vlaanderen en zij vaker dan mannelijke hoogopgeleiden een onderwijsloopbaan overwegen, ook als die slechts tijdelijk of deeltijds blijkt. In combinatie daarmee speelt er mogelijks ook een gendereffect doordat de toegang tot de onderwijssector transparanter verloopt en minder drempels opwerpt dan andere sectoren op de huidige arbeidsmarkt.
4. In tabblad 4 'leeftijdgegevens per geslacht' zijn de gegevens beschikbaar per onderwijsniveau. In vergelijking met 2011-2012 blijft de verdeling over de verschillende leeftijdscategorieën vrij stabiel. Enkel in het hoger onderwijs is er een stijging van de vrouwelijke docenten in alle categorieën. De instroom (jongste leeftijdscategorie) blijft in alle onderwijsniveaus hoofdzakelijk vrouwelijk te noemen.
5. De deeltijdse opdrachten worden eerder door vrouwen ingevuld. In de meeste onderwijsniveaus blijft het verschil tussen het aandeel van mannen en vrouwen in deeltijdse jobs vrij stabiel over de afgelopen jaren. Ik wil erop wijzen dat deeltijdse opdrachten in de onderwijssector niet zomaar te begrijpen zijn als een zaak van 'bewust opteren'. Scholen en instellingen hebben nu eenmaal een structureel aanbod van deeltijdse opdrachten.

6. Uit tabblad 5 bestuurspersoneel per onderwijsniveau valt af te leiden dat in alle niveaus geleidelijk ook meer vrouwen toetreden tot het bestuurspersoneel. Op niveau van het basisonderwijs is de lichte oververtegenwoordiging van mannelijke directeurs in 2004-2005 vervangen door een lichte oververtegenwoordiging van vrouwen. Binnen het secundair onderwijs blijft over diezelfde tijdspanne het overwicht van mannen op bestuursniveau, maar dat kalft wel wat af. In het secundair volwassenenonderwijs en het hoger beroepsonderwijs van het VO wordt het man-vrouwevenwicht stilaan een feit. Het deeltijds kunstonderwijs blijft voor drievierden door mannen bestuurd, terwijl de basiseducatie voor drievierden geleid wordt door vrouwen.
7. In tabblad 6 zijn de beschikbare gegevens voor de universiteiten verzameld voor academiejaar 2012-2013. De gegevens voor 2013-2014 zijn nog niet voorhanden.
8. Tabblad 7 geeft de inschrijvingen in de geïntegreerde en specifieke lerarenopleiding weer. Er is een lichte stijging te merken bij de mannen wat de geïntegreerde lerarenopleiding betreft. Voor de PBA voor het basisonderwijs is het verschil man-vrouw in de lerarenopleiding nog meer uitgesproken dan bij de actieve leerkrachten. Voor opleidingen die leiden naar een job in het secundair onderwijs daarentegen, zijn de mannen wel beduidend meer vertegenwoordigd dan de huidige lesgevers. Het is afwachten of deze trend zich ook komende jaren doorzet, of deze studenten m/v succesvol doorstromen en of zij nadien de stap zetten naar een onderwijsloopbaan.
9. Als onderwijsminister ben ik begaan met gender(on)evenwichten in de onderwijssector. Idealiter worden teams op allerlei echelons en wat mij betreft tot op schoolniveau gekenmerkt door een balans tussen mannen en vrouwen. Diversiteit in de personeelsformatie is een meerwaarde voor een school/instelling.
De ruimte voor mij als Vlaams onderwijsminister om in te grijpen op dit maatschappelijke gegeven is evenwel beperkt. De schoolbesturen zijn autonoom om een wervings- en personeelsbeleid te voeren. Maar in de zoektocht naar voldoende, deskundig en gemotiveerd onderwijspersoneel hoop ik dat de maatregelen die ervoor moeten zorgen dat het lerarenberoep aantrekkelijker en duurzamer wordt, er ook toe bijdragen dat een veelheid aan vrouwen én mannen ervoor kiezen in onderwijs werkzaam te worden en te blijven. Ik schrijf mij tenslotte ook in het gezamenlijk beleidsplan van de Vlaamse Regering inzake gelijke kansen en diversiteit.

BIJLAGE

Actualisatie met de schooljaren 2012-2013 en 2013-2014